

A tanuló kódszáma:

Državni izpitni center

N 0 6 1 1 3 1 2 1

MÁJUSI MÉRÉS

2006. május 5., péntek / 60 perc

Engedélyezett segédeszközök: a tanuló által hozott kék vagy fekete töltőtoll vagy golyóstoll. A tanuló egy értékelőlapot kap.

2. szakasz végi

ORSZÁGOS TUDÁSFELMÉRÉS

ÚTMUTATÓ A TANULÓNAK

Kódszámodat ragaszd, illetve írd be a jobb felső sarokban levő keretbe és az értékelőlapra!

Lassan és figyelmesen olvasd el a bevezető utasításokat!

Mielőtt a feladatok megoldásába kezdenél, óvatosan tépd ki a mellékletet, amelyen a két szöveg található!

Ezután figyelmesen olvasd el az egyes feladatok utasítását, és oldd meg a feladatokat!

Írott betűkkel, olvashatóan írd!

Ha tévedtél, válaszodat húzd át, majd írd le a helyeset!

Sok sikert kívánunk.

A felmérőlap terjedelme 12 oldal, ebből 2 üres.

ÜRES OLDAL

MELLÉKLET AZ I. RÉSZHEZ

Mocsári teknős

1. Szinte egész Európában elterjedt, de mindenhol szigorúan védett. Európán kívül sehol sem őshonos, így nem is csoda, hogy sok nyelvben európai tavi teknősnek nevezik. Leginkább kisebb tavakban, csatornában található, ahol nyugodt a víz és sűrű a növényzet.
2. Nagyon könnyű felismerni, mivel a bőrét sárga vagy aranysárga színű pöttyök díszítik, de bőrének alapszíne és a páncélja sötét. A páncélja ritkán nagyobb egy tenyérnél. Legfeljebb 20–30 cm-re nő meg.
3. A mocsári teknős a nap nagy részét a vízben tölti, csak nagyon ritkán jön ki a partra. Akkor is vagy napozik egy keveset, vagy csak azért jön ki, hogy lerakja a tojásait. Ehhez mindig a víz közelében keres alkalmas helyet. Éjszaka a homokba ásott gödörbe eregeti 6–10 tojását, majd gondosan betakarja. A kis teknősök alig 2 hónap múlva bújnak elő, és rögtön a vízhez sietnek.
4. Téli álmából március–áprilisban ébred, de csak a napos reggeli órákban találkozhatunk vele. Főleg éjszaka táplálkozik. Apró halakra, békákra, békalárvákra vadászik, melyeket a víz fenekén kutat fel.
5. Egyáltalán nem igényes állat. Mivel az itteni időjárást is kibírja, akár kint is tarthatjuk. De ha lakásban tartjuk, akkor sem igényel nagyon vízfűtést, mivel 15°C-on is nagyon jól érzi magát. Számára a legideálisabb hőmérséklet 18–25°C között van, de a fiatalabbakat 20–25°C között érdemes tartani. Elsősorban állati eredetű ételt eszik, de néha azért a növényeket is megcsipegeti.

MELLÉKLET A II. RÉSZHEZ

Két kecske találkozott egy pallón

Egyszer volt, hol nem volt, valahol a folyó mellett volt egy kecskecsorda. A kecskék elszéledtek, a víznek az innenső felén is ették a fűzfabokrokat, s a víznek a túlsó felén is. Azok a kecskék, amelyek ezen az oldalon legeltek, azt gondolták, hogy a túlsó oldalon jobb étel van, a túlsó oldalbeliek meg azt, hogy itt van a jobb füvecske.

Gondolkoztak a kecskék, hogyan tudjanak ezek odajönni, azok meg idejönni. Meglátta egy kecske, hogy egy ügyes palló van keresztül a vízen. Kapta magát, s hamar felmászott a pallóra. Amikor meglátta túlfelől egy másik kecske, ő is sietve felmászott a másik végén a pallónak.

Összetalálkoztak ketten éppen a palló közepén. Azt mondja az egyik kecske a másiknak:

– Miért jöttél fel a pallóra, ha láttad, hogy én fent vagyok?

– Azért, mert én öregebb vagyok – mondta az idősebb. – Térjél vissza!

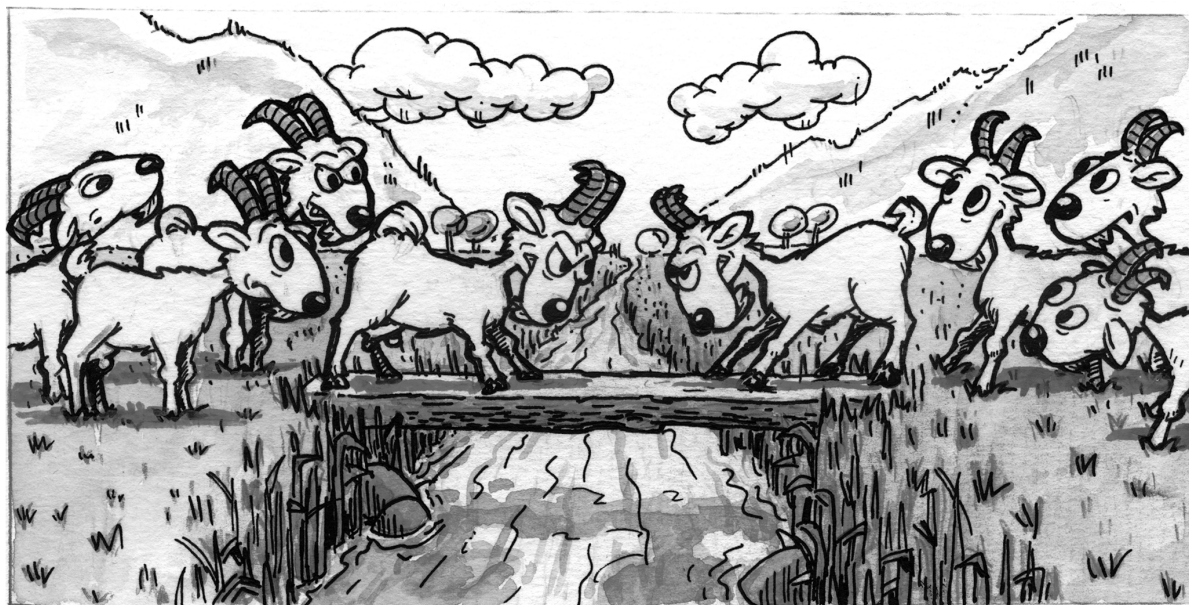
Azt mondja a fiatalabb kecske: – Én aztán nem térek vissza! Az enyém az elsőbbség, mert én másztam fel hamarabb a pallóra.

A másik is csak mondja a magát: – De én öregebb vagyok, mint te, s a fiatal engedelmeskedik!

A fiatal nem akart engedni, az öreg meg csak tartotta az igazát. Összeverekedtek ketten a palló közepén. S mind a ketten beleestek a folyóba, s elvitte őket a víz.

Vége a mesének, s most az egyszer nem mondhatom, hogy ma is élnek, ha meg nem haltak.

Magyar népmese

I. RÉSZ

Az I. rész feladatai a *Mocsári teknős* című szöveghez kapcsolódnak.

Figyelmesen olvasd el a mellékelt szöveget!
A feladatokat is figyelmesen olvasd el, majd oldd meg őket!

1. Mi a szöveg? Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!

- A tudósítás
- B használati utasítás
- C leírás
- D hír

	1
--	---

2. Mi a szöveg célja, szándéka? Karikázd be a legmegfelelőbb válasz betűjelét!

- A Hogy népszerűsítse a mocsári teknősök tartását.
- B Hogy felhívja a figyelmet a teknősök védelmére.
- C Hogy bemutassa a teknősök szaporodását.
- D Hogy bemutassa a mocsári teknőst.

	1
--	---

3. Miről szól a 2–4. bekezdés? Fogalmazd meg röviden (nem mondatban)!

1. bekezdés: A MOCSÁRI TEKNŐS ÉLŐHELYE

2. bekezdés: _____

3. bekezdés: _____

4. bekezdés: _____

5. bekezdés: A MOCSÁRI TEKNŐS TARTÁSA

	3
--	---

4. **Igaz vagy hamis?** Ha az állítás igaz, karikázd be az I-t, ha pedig hamis, akkor a H-t!

A mocsári teknős többnyire nem nappal táplálkozik. I H

A tojásokból kikelő teknősöket anyjuk rögtön a vízhez viszi. I H

A mocsári teknős a téli hónapokban téli álmát alussza. I H

	3
--	---

5. a) Írd ki a 3. bekezdésből az alábbi szó rokon értelmű szavát!

megfelelő: _____

- b) Írd ki a 4. bekezdésből az alábbi szó ellentétes jelentésű párját!

felhős: _____

	2
--	---

6. Alkoss egy-egy újabb összetett szót a megadott összetett szavak aláhúzott tagjával!

őshonos - _____

vízfűtés - _____

	2
--	---

7. Válaszd el a szót minden lehetséges helyen!

békalárvák - _____

	1
--	---

8. Számozással (1-től 6-ig) állítsd betűrendbe az alábbi szavakat!

_____ Európa _____ csoda _____ csatorna _____ felkutat _____ egyáltalán _____ hely

	1
--	---

9. Pótold a hiányzó betűket (j vagy ly)!

A barátom 11. születésnap ___ára egy mocsári teknőst kapott. Kisebb akváriumban tartja, amelyben 30 centiméter mé ___ víz van. Az akváriumot világos he ___re tette. Megfelelő táplálékot is vásárolt az ú ___ kedvencnek.

	2
--	---

10. Egészítsd ki a mondatokat a zárójelben megadott szavak megfelelően toldalékolt alakjával!

A mocsári _____ nem kell sokat foglalkozni, mert igénytelen állat. (teknős)

Kisebb vízparti _____ gyakran láthatunk teknőstojásokat. (gödrök)

	2
--	---

11. Írd le betűkkel az alábbi mondatban található számnevet!

A mocsári teknős 15°C-on is nagyon jól érzi magát.

	1
--	---

12. Írj ki az alábbi mondatból egy főnevet és egy melléknevet, majd írd le a melléknév középfokú alakját is!

A kis teknősök alig egy hónap múlva bújnak elő.

Főnév, köznév: _____

Melléknév: _____

A melléknév középfoka: _____

	3
--	---

13. Milyen számban, személyben, időben és módban van az alábbi mondat igéje?
Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

A bőrét sárga vagy aransárga színű pöttyök díszítik.

- A T/3. sz., kijelentő mód, múlt idő
- B T/2. sz., kijelentő mód, jelen idő
- C T/3. sz., kijelentő mód, jelen idő
- D T/2. sz., kijelentő mód, múlt idő

	1
--	---

14. Alakítsd át az alábbi kijelentő mondatot felszólító mondattá! Ügyelj az igealakra és az írásjelre!

A teknőst kint tartjuk. _____

	1
--	---

AZ ELSŐ RÉSZ ÖSSZPONTSZÁMA:

	24
--	----

II. RÉSZ

A II. rész feladatai a *Két kecske találkozott egy pallón* című szöveghez kapcsolódnak.

Figyelmesen olvasd el a mellékelt szöveget!

A feladatokat is figyelmesen olvasd el, majd oldd meg őket!

- 1. A mesék melyik csoportjába tartozik az olvasott mese? Mi jellemző ezekre a mesékre? Pótold a hiányzó szavakat!**

Az olvasott népmese _____ . Azokat a meséket nevezzük így, amelyekben az állatok valamilyen _____ tulajdonságokat képviselnek.

	2
--	---

- 2. Milyen, a mesére jellemző fordulatok vannak a mesében? Írd ki a vonalra!**

Mesekezdés: _____

Befejezés: _____

	2
--	---

- 3. Hol történik a mese cselekménye, és kik a főszereplői? Írd a vonalakra!**

Helyszín: _____

Főszereplők: _____

	2
--	---

4. **Igaz vagy hamis?** Ha az állítás igaz, karikázd be az I-t, ha pedig hamis, akkor a H-t!

A legelésző kecskék azt gondolták, hogy a szemközti oldalon jobb a fű. I H

Az idősebb kecske azért nem engedett, mert ő lépett előbb a pallóra. I H

A fiatal kecske nem hajtott fejet az idősebb kecske előtt. I H

	3
--	---

5. **Melyik közmondás fejezi ki leginkább a mese tanulságát?** Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!

- A Okos enged, szamár szenved.
- B Addig jár a korsó a kútra, amíg el nem törik.
- C Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra!
- D Aki nem dolgozik, az ne is egyék!

	1
--	---

ÜRES OLDAL